

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 28. — ŠTEV. 28.

NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 3, 1926. — SREDA, 3. FEBRUARJA 1926.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV.

NOBENEGA SPORAZUMA V STAVKI PREMOGARJEV

Nikakega mirovnega načrta niso izdelali za nadaljnje konference med delodajalcem in premogarji. — Kot poprej je tudi sedaj arbitracija glavna vira uravnave. — Senator Copeland zahteva akcijo.

PHILADELPHIA, Pa., 2. februarja. — Premogarji in delodajalci, ki ne morejo nikamor naprej v svojih načrtih, da končajo dolgotrajno stavko v rovih antracitnega premoga, bodo danes poldne obnovili pogajanja, ki so bila prekinjena pred enim tednom.

Ko sta se podkomiteja, sestavljena iz šestih premogarjev in šestih delodajalcev, razšla v soboto, sta zavrgla najnovejše predloge. Major Inglis, načelnik komiteja delodajalcev, je pozval obe strani, naj skušata izdelati načrt predno bi se skupna konferenca zopet sestala.

Niti premogarji, niti delodajalci pa niso imeli nobenih sesenkov izza sobote, in v kolikor je bilo mogoče izvedeti včeraj zvečer, ni nobenega novega načrta, o katerem bi danes razpravljali.

Arbitracija je še vedno glavno vprašanje. Delodajalci hočejo v novem kontraktu arbitražno določba za slučaj, da bi ne bilo mogoče skleniti dogovora tekom kontraktne dobe glede vprašanja nove uredbe mez, ki bi bila v soglasju z ekonomskim položajem. Premogarji pa hočejo kontrakt za stare mezne pristojbine ter so proti arbitraciji, če bi ta ali ona stran predlagala novo ureditev mezdne vprašanja. Zahtevajo, da uravnajo premogarji in delodajalci spore brez arbitracije.

WASHINGTON, D. C., 2. februarja. — Senator Copeland iz New Yorka je včeraj zopet pozval senat, naj vprizori akcijo glede premogovnega položaja. Rekel je, da je obžalovanja vredno, da se ne more lotiti senat premogovnega položaja na temelju opravilnika.

Senator Copeland, ki je že ponovno opozoril na dejstvo, da računajo konsumentom v New Yorku in drugod pretirane cene za mehki premog in koks, je izjavil, da je ravnokar dobil pismo od neke ženske v New Yorku, da je morala plačati \$1.60 za sto funtov mehkega premoga in tudi pretirane cene za koks.

Senator je opozoril na dejstvo, da vsebuje Oddie predloga določbo za kurilnega administratorja v časih sile ter dal izraza upanju, da bo senat storil korake, da doseže sprejem te predloge ali kake druge odredbe, ki bi nudila odpomoč.

Položaj direktno ogroža zdravje in življenje v naši deželi, — je rekel senator Copeland. Pozval je senatorje, naj nudijo svojo pomoč pri sprejemu potrebne zakonodaje, ker postaja položaj vedno slabši. Rekel je tudi, da so države, ki proizvajajo mehki premog, najbrž pripravljene dopustiti, da trajta antracitna stavka še naprej.

SHAMOKIN, Pa., 2. februarja. — Dolgotrajna antracitna stavka je spravila približno 150 prodajaljen v Shamokinu in drugih manjših krajih na rob bankerota. Tako je izjavil včeraj Donald Zimmerman, trgovski centitelj. Dostavil je, da ne bodo mogli trgovci plačati okrajnih pristojbin za prodaje, ki so zaznamovane v njih knjigah.

Zimmerman je rekel, da so tem trgovcem dolžni premogarji na tisoče dolarjev, in da bo prišlo v teku naslednjega meseca do številnih bankerotov, če ne bo stavka uravnana.

V nekaterih krajih so ceste zapišcene in hiše so prazne. Dobava živil v nekaterih manjših prodajalnah je skoro popolnoma izčrpana.

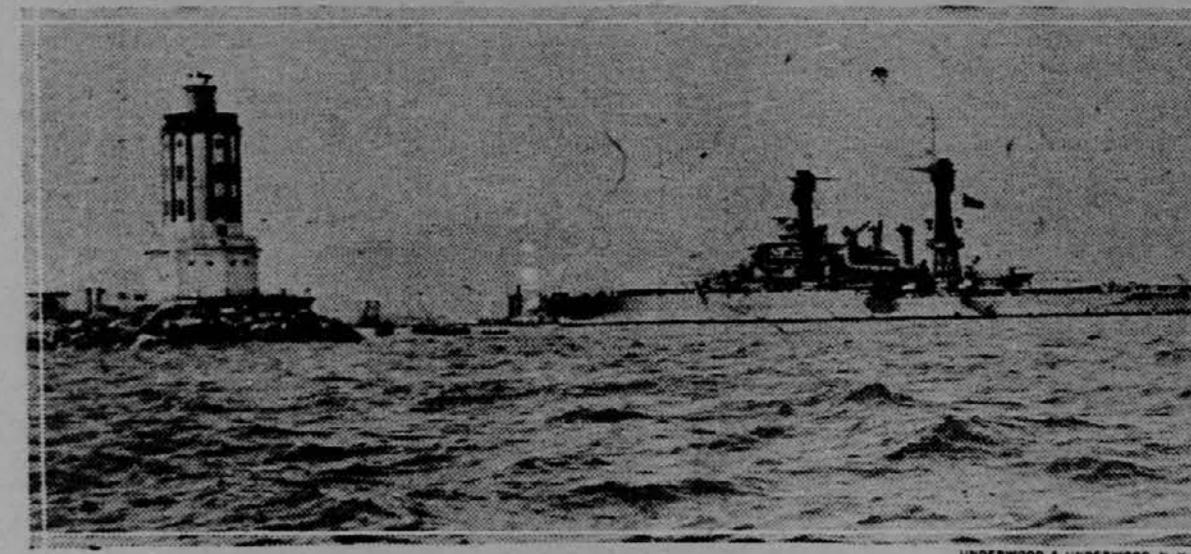
Rifski ostrostrelci vzne-
mirajo Francoze.

HABAT, Maroko, 2. februarja. — Rifski plemena so postala zelo živahnna v okolici Tafranta, kar je razvidno iz močnega streljanja. Rifski ostrostrelci streljajo dnevi, niti ponoči.

neprestano na francoske vojake in Francozom prijazne domačine. To je posebno resnično glede predstrel pri Tihetu in Tabudi.

Nadaljni rifski ostrostrelci so se zapokali na strmih višinah, s katerih obvladujejo večje ozemlje. Francozom ne dajo nim niti počne. Rifski ostrostrelci streljajo dnevi, niti ponoči.

AMERIŠKA BOJNA LADJA CALIFORNIA

Slika nam kaže ameriško bojno ladjo "California", ko zapušča pristanišče Los Angeles. "California" je zastavna ladja ameriškega pacifičnega brodovja.

Značilna izvajanja odvetnik Darrowa.

Znani odvetnik Darrow trdi, da je strah, ne pa smrt, največji teror. — Zborničnemu komiteju je povedal, da eksekucije ne plašijo zločincev.

WASHINGTON, D. C., 2. februarja. Smrt le malo plasi zločincev, in misel na smrt ga ne more odvrniti od zločina, — je izjavil Clarence Darrow, čiljski kriminalni odvetnik, pred zborničnim komitejem za okraj Columbia, ki je podprt predlogom za odpravo smrtnice.

— Smrt ni tako strašna, — je rekel Darrow. — Življenje človeka ni posebno prijetno na tem svetu, — mogoče iz izjemo Kongresa! Največje zlo v življenju pa je strah. Umrjemo več kot enkrat vsled strahu.

— Največja sreča je pregnati strah. Zločinec je podvržen strahu, sličnemu smerti, sleherni trenutek, med spočetjem in izvršenjem zločina. Ne vznemirja ga možnost obesjenja. Smrt ima zanje malo terorja.

— Bedasto je govoriti o smrtni kazni kot sredstvu, da se odvrne druge ljudi od umorov. Vprašanje pa ni odvisno od argumentov, temveč od tega, kakšne vrste je človek. Če imate kolikaj domislije, ste proti smrtni kazni.

— Ozrimo se malo v združinov. V Angliji so obesali žepne tate. Eksekucije so se vrstile na visokih gradih, da so lahko vsi videli in uživali strah. Med množicami, ki so obdajale moršček, pa je bilo več žepnih tatov, kot ob kateremkoli drugem času.

— V Ameriki je položaj še slabši. Če smrtna kazna res preprečuje zločin, bi morale usmrati morilce na javnih trgih, na gradih ali na strehah nebottičnikov. Šole bi morale prisostrovati eksekucijam. Tvornice bi morale biti zaprte, prav kot v praznikih. otroci bi morali takoj videti, kaj se zgodi z onimi, ki ne hodijo po pravi poti. Napraviti bi bilo treba kinematografske slike in preverjati listovki, bi morale biti polne okusnih podrobnosti glede zadnjih ur morilca.

— Če je kaj v teoriji, da odvrača smrtna kazna od zločina, moramo nuditi največjo javnost. V to pa ne verujemo. Dejanski nikogar, ki bi resnično veroval v to teorijo, čeprav trdi mardi, da veruje vanjo.

— Izkušnje so nam pokazale, da napravi misel na smrtno kazeno zločinem zelo previdnim, ko skuša prikriti sledove svojega zločina.

Darrow je vzkliknil:

— Mi vsi smo ubijalci v svojem sreu. Seveda, jaz nisem nikdar vzel nikomur življeno in pa gosto sem čital s precejšnjim začetkom smrtna naznana v listih.

Konferanca glede razoroženja ogodena.

Razoroževalna konferanca je bila odgodena do maja meseca. — Razlike v mnjenju med vele silami so povsem očividne.

ZENEVA, Švica, 2. februarja. Sestanek mednarodne razoroževalne predkonference je bil preložen na poznejši čas. Vrnil se bo najpozneje dne 15. maja in ne, kot prvotno določeno, dne 15. februarja.

Preložitev so zagovarjale Francije, Italije, Japonske, Čehoslovaške in Urugvaju.

Kot glavni vzrok za odgoditev navajajo željo, da se počaka na učnavavo rusko-švicarskega sponara; da postane Nemčija polnoverna članica Lige in da se vrže diplomatski paralejni glede različnih točk razoroževalnega programa, glede katerih so mnrena zelo različna.

Nadaljni vzrok je želja Združenih držav in Anglije, da se odredi posebno konferenco za razpoloženje mornaric, čemur pa napsutijo Francija, Italija in Japonska. V diplomatičnih krogih namigujejo, da hoče Francija potov povečanja članstva Liginega sveta ustvariti protiutež proti vstopu Nemčije v Ligo.

Navedeni razlogi pa niso posebno tehniki in v evropskih krogih je že sedaj opaziti neke vrste pesničenje glede uspešnega zavrnitja razoroževalnega gibanja.

WASHINGTON, D. C., 2. februarja. Ameriška vlada je sporocila Ligi narodov, da nima nenesar proti preložitvi datuma sestanka razoroževalne predkonference.

Spoznan krivim uboja.

BIRMINGHAM, Ala., 31. januar. David B. Gore, star šestdeset let, je bil včeraj spoznan krivim ubojom. Mrs. Besia Lawson, stare žir, in dvajset let. Obsojen je bil na šest mesecev ječe in na \$600.00 glob.

Navedeni razlogi pa niso posebno tehniki in v evropskih krogih je že sedaj opaziti neke vrste pesničenje glede uspešnega zavrnitja razoroževalnega gibanja.

Zakričala je od groze ter počakala zakonska McGinle. Papiga pa je medtem naprestano kričala: Ali naj pojem? Ali naj pojem? — Obvečenca je bila policija, in kmalu nato je prišel dr. Hinshfield iz židovske bolnice ter odvedel Sofijo z ambulanco. Na tripla materje niso našli nobenega sledu naščilja in nobenega sledu straha ali duha po plinu. Tuji stanovanje je bilo v najlepšem redu. Sosedje niso zapazili, da bi kdo prišel tekmo dneva v hišo. Danes bo izvrešna obdukcija stanovanje, da ugotove vzrok smrti.

Strjevodja spoznan krivim.

WASHINGTON, D. C., 2. februarja. Varnostni inšpektorji so sporocili danes meddržavnemu trgovskemu komisiju, da je zakril železniško nešreco, ki se je pripetila zadnjega novembra pri Monmouth Junction, N. J. na Pensylvanijski železniški stroyevodja Carroll, ker ni vpošteval avtomatičnih signalov.

Skrivnostna smrt 60-letne ženske.

Stara ženska umrla na skrivnosten način. — Truplo so našli sklonjeno nad nezavestno hčerkko. — Nikakega sledu o strupu.

Šestdeset let staro Mrs. Estelle Christie so našli včeraj zvečer mrtvo, sklonjeno nad drugo hčerkko, Sophie, ki je ležala nezavestna na zofii. Dosedaj se združnikom ni še posrečilo pojasnitvi vzroka smrti matere ter nezavesti hčerke, ki leži v Jewish Memorial bolnici v New Yorku.

Hič Ethel, ki je zaposlena v nekem uradu dolnjega mesta, se je ob petih napotila proti domu ter rekl svojim prijateljem, da je nameravala mihi speči pogreb za njenega brata George-a, prejšnjega lužbenca justičnega departmanta. Ko je dospela domov, je bilo stanovanje popolnoma temno. To se ji je zdelo sumljivo in bilo se je iti samna v stanovanje.

V sobi je gorel majhen ogenj v peči in ko je stopila Ethel v malo kuhinjo, jo je pozdravila papiga s klicem: — Hello, Ethel! — Napravila je luč ter zagledala svojo sestro, smrtnobledo in nezavestno na zofii, dočim se je mati sklanjala nad njo. Poklicala je mater, a ker ni dobila odgovora, se je dotaknila njenega lica ter čutila, da je mrzlo.

Zakričala je od groze ter počakala zakonska McGinle. Papiga pa je medtem naprestano kričala: Ali naj pojem? Ali naj pojem? — Obvečenca je bila policija, in kmalu nato je prišel dr. Hinshfield iz židovske bolnice ter odvedel Sofijo z ambulanco. Na tripla materje niso našli nobenega sledu naščilja in nobenega sledu straha ali duha po plinu. Tuji stanovanje je bilo v najlepšem redu. Sosedje niso zapazili, da bi kdo prišel tekmo dneva v hišo. Danes bo izvrešna obdukcija stanovanje, da ugotove vzrok smrti.

Strjevodja spoznan krivim.

WASHINGTON, D. C., 2. februarja. Varnostni inšpektorji so sporocili danes meddržavnemu trgovskemu komisiju, da je zakril železniško nešreco, ki se je pripetila zadnjega novembra pri Monmouth Junction, N. J. na Pensylvanijski železniški stroyevodja Carroll, ker ni vpošteval avtomatičnih signalov.

Zadeva Chapmana.

Preveč se razburjam radi takozvanih "valov zločina". Avtomobili ubijejo po dva človeka za vsakega, ki je umorjen. Iza vojne je izgubila javnost nekaj spoznavanja do človeškega življenja. In sedaj, ko imamo prohibicijo, morajo dobiti ljudje nekaj kika iz kakih druge stvari.

TEŽAVEN POLET V ARGENTINO

Buenos Aires se pripravlja na svečan sprejem. — Čestitke vojaških dostojanstvenikov. — Avijatiki so se komaj izognili nesreči, ko se je po-kvaril propeler. — Prisiljeni so bili vreči preko krova obleko in orodje, da olajšajo aeroplana.

PERNAMBUCO, Brazilija, 2. februarja. — Včeraj se je izvedelo, da je španskim avijatikom, ki so se udeležili poleta preko Atlantika, pretila nesreča tekom kratkega poleta z otoka Fernando do Noronha v to mesto.

Stvar je postala znana, ko je postal španski konzul listom pojasnilo, da se je poveljnik Franco spustil na vod, ne da bi preje krožil nad mestom, ker se je malo poprej, v bližini Recife, stralil propeler. Letaleci so morali vreči preko krova vso obliko in vse orodje, da olajšajo letalo ter preprečijo nesrečo.

MADRID, Španija, 2. februarja. — General Sorriano, načelnik španske zračne službe, je podal kralju Alfonzu naslednjo verzijo dogodka kot je bila vsebovana v oficijskih sporočilih poveljnika Franco.

— Franco je imel še vedno več kot dvesto gallon gazolina, ko je odspel v soboto zvečer na otok Fernando do Noronha, torej zadostno množino, da ložeze Pernambuco. Radi teme pa so sklenili avijatiki pristati, a so morali radi valovitega morja, stati vso noč v hidroplanu.

— Ko so prihodnjega jutra zapustili svojo kabino, da pregledajo stroj, je bil zadnji propeler poškodovan in sklenili so vsled tega podvzeti se s svojim poletom v Pernambuco. Ko so prišli nekako stoljil proti Pernambuco, je poškodovan propeler po popolnoma odpovedal in od tedaj naprej so se morali posluževati le sprednjega propelerja.

— Avijatiki bodo ostali v Pernambuco tri dni. Čakajo na nov propeler, ki bo dospel v tem času. Poveljnik Franco se bo mogoče ustavil v Bahia na svojem poletu v Rio de Janeiro.

MADRID, Španija, 2. februarja. — Poveljnik

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto vsega leta na Ameriko	Za New York so celo leto — \$7.00
in Kanade	\$6.00 Za pol leta — \$3.50
Za pol leto	\$3.00 Za nizozemstvo za celo leto — \$7.00
Za četrti leta	\$1.50 Za pol leta — \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izaja vsaki dan izvzemni nedelj in praznikov.

Doplji bres podpis in osebnosti se ne pribocujejo. Denar naj se nujovoli pošljati po Money Order. Pri spremembah kraja naročnosti, prosime, da se nam tudi prejmejo bivalne nasneži, da hujemo najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

SOLIDARNOST

Stošesinajst tisoč antracitnih premogarjev stavka že pet mesecov. Bela je velika in nikakih izgledov ni za skorajšnji konec stavke, katero hujemo podjetniki podaljšati tako dolgo kot le mogoče.

Konečno je izdača Ameriška delavska federacija poziv na solidarnost dela. Temu pozivu pa se ni nikdo odzval. — Le malenkostni prispevki so nam prišli v roke, — pravi zakladničar American Federation of Labor, Morrison.

Sledil je drugi poziv. Ali bo uspeh boljši? Nikdo ne more reči tega. Dne 29. januarja je izjavil zakladničar delavske federacije washingtonskemu poročevalcu "Federated Press", Laurence Todd, da ne more se enkrat nicesar izjaviti. To ne zveni posebno občajajoče. Ameriško delavstvo ne ve namreč nicesar o razrednem boju. Raditega pa tudi ne razume pomembnosti takih bojev kot ga ravnomerno vojujejo antracitni premogarji.

V Združenih državah pa ne žive le tukaj rojeni delaveci. Tudi priseljencev je dosti.

Imamo organizacije, ki se sestavljajo v svoji pretezui večini iz inozemcev, moških in žensk, ki niso še popolnoma pozabili na pomen razrednega moja.

Dve najbolj pomembni izmed teh organizacij sta The Amalgamated Clothing Workers of America in The International Ladies Garment Workers Union, ki sta sestavljeni v glavnem iz Rusov, Poljakov, drugih Slovanov, Italijanov in Nemcev. V teh dveh organizacijah je le malo takaj rojenih Amerikaneev.

Kako se obnašata ti dve organizaciji v sedanjem občaju?

Amalgamated je pozvala svoje člane, naj prispevajo k stavkar skemu skladu zaslužek ene ure. V kolikor je bilo mogoče izvedeti dosedaj, je članstvo navdušeno glasovalo za to. Sto tisoč dolarjev bodo na ta način prispevali k stavkarškemu skladu antracitnih premogarjev. In to se bi zgodilo v par dneh.

Prav isti sklep je tudi storila International. Tudi člani te organizacije so sklenili potom svojega izvrševalnega veta prispevati zasišček ene ure.

To pomenja nadaljnji stotisoč za stavkarški sklad.

Za vsakega posameznega ne bo to posebna žrtev. Priča pa o solidarnosti, o spoznanju, da mora delo vseh industrij držav skupaj. Tozadnji sklep se je moral poroditi le iz spoznanja interesne solidarnosti celokupnega delavskega razreda. To je pri tem glavna in najbolj pomembna stvar.

Nièesar pa ni èuti o sliènih korakih drugih delavskih organizacij, kot so organizacije strojnikov, sprevidnikov in tako dalje. Te organizacije se preveè vzvisele, da bi se brigale za boj antracitnih premogarjev, večinoma inozemcev. Mnjenja so najbrž, da naj si premogarji pomagajo kot vedo in znajo in poleg tega najbrž tudi mnjenja, da so premogarji sami izvzvali stavko s tem, da so stavili delodajalcem "pretrane" zahteve glede meze.

Če bi vsi organizirani delaveci dežele priskočili premogarjem na pomoè, bi slednji lahko vztrajali v boju do svoje koneène zmage. Korist bi imelo od tega vse organizirano delo, ker bi organizirani podjetniki spoznali, da si zaman prizadevajo unièiti delavske organizacije.

V zvezi s tem pa je treba priporoèiti se nekaj.

Amalgamated sploh ne pripada Ameriški delavski federaciji. Ne sme pripadati, ker je dvojna organizacija, kateri stoji na poti United Garment Workers Union, ki je pravi nazadnjški pritlikavec v primeri z Amalgamated. Se bolj je treba vsled tega ceniti, veže napredna organizacija krojaèev preko malenkostnih zviaèjev birokracije Ameriške delavske federacije ter spoznava le eno: svojo dolžnost, da pomaga, svojo dolžnost solidarnosti.

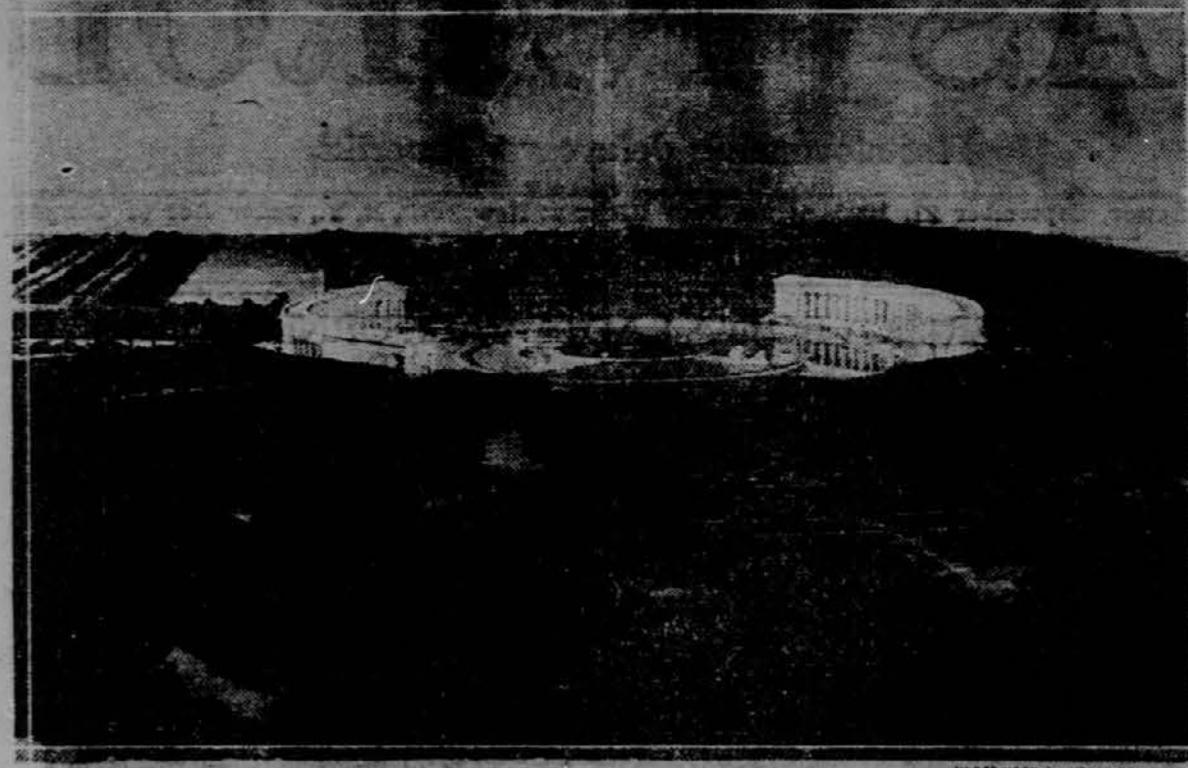
Dopisi.

Sharon, Pa. obratujejo. Prohibicijske postavki so mi èudno zdi, ker ni v ve so za ene tu jako trde, onim, listu Glas Naroda nobenega dopis, ki pa delajo z agenti fifty-fifty, sa iz te naselbine. Torej se bor, gre pa bolj po sreci.

Glub hudi zimi se pa štorklje jih skromnih moèeh nekoliko v kaj pridno oglašajo in obdarjajo javnost. — To ali ono družino z malimi kri-

Tukaj v Sharonu smo Slovenci čaèi. — Imao Ne oziraje se na prohibicijsko pod. dr. št. 31 S. N. P. J. Lansko postavo, smo si vsak po nekaj letu se je sem priseli nekje od žalutne kapljice napravili, ki se Pittsburgha, Pa., naš rojak Mi- prileže h kranjskim kloba- haæ Lenarèc ter tukaj odpril svojo obširno trgovino. Rejaki so prav dobro postreženi in smo z njegovo trgovino obèe zadovoljni. Tukaj v sosednjem Farrelmu so velike tovarne, ki zdaj bolj slabo ceno pošiljali, se vam bodo klub

NAČRT ZA ROOSEVELTOV SPOMENIK

To je fotografiji posnetek modela za spomenik Theodoreu Rooseveltu. Model je napravil arhitekt John Russell Pope. Spomenik bodo postavili v bližini Washingtona.

UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.

Williams, prvoobitelj za versko

Delavske razmere se prav do- svobodo in ustanovitelj kolonije bre. Kljub temu pa ne svetujem Rhode Island, v kreaciji v Bristolu.

skupaj s svojo mlado ženo in do- spel v Nantasket dne 3. februarja 1631. Takoj po svojem prihodu v Ameriko je prišel v nasprotja z duhovništvo in sodnijami v Mas-

sachusetts. Puritanec, ki so u- neli kolonijo Massachusetts, so

bili menjeni, da ima vlast pravico kontrolirovati zavetljivi ljudi in da morajo biti vsi pristasti cerkvi, ki so

so bili puritanci priznali za edino priznano cerkev v koloniji. Roger Williams je odklonil to naèelo in branil pravico vsakega do verske- svobode. Večkrat so ga pritrivali pred sodišče. Bil je tudi spoznan krivim ter obsojen v pregnanstvo.

V januarju 1636 je uèel z Salema da se izogne zaporu, in s širimi

prijatelji se je vkreal v čolni, da

si pošče kraj izven oblasti Ma-

sachusetts v Plymouth koloniji. —

sklomili so se naseliti v kraju, ki

so ga nazvali Providence (Božja

nevrednost). V marec 1638 je ku-

nil obširno pokrajinò Indijan-

ev. Njegova družina in razni pri-

jatelji z Massachusetts in A-

gleškega so se pridružili novi kolonijski Rhode Island. Za tri leta je

bila vlast nove kolonije popolno-

ma organizirana. Vsled nasprotni-

tev s strani so-sednih starejših ko-

lonij se je Roger Williams podal

v Angleško, da si pridobi čarter;

nesta Providence. Portsmouth in

Newport so dokila pravico do samouprave. Ko so leta 1656 zaèeli

v Bostonu hudo prezanjati kva-

kerje, je Rhode Island postal za-

vetiške kvaquerje. Roger Willi-

ams je bil dvakrat izvoljen za

vedenstvena kolonije in do njego-

ve smrti leta 1684 so ga vedno po-

zivali, kadar je bilo treba pobota-

se z Indijane ali poravnati kak-

verski ali državljanški spor. On

slovi kot človek, ki je v Ameriki

organiziral v razvil politično ob-

čeno, proglašeno popolno versko-

svobodo kot svoje temeljno naèelo.

ROJAKI, NAROCAJTE SE NA

'GLAS NARODA' NAJVEČJI

SLOVENSKI DNEVNICK V

ZDROUŽENIH DRŽAVAH.

SEVEROVA DOMAÇA ZDRAVILA

Ustavite to!

Glejte, da ustavite prehod preeej. To je znak nevarnosti. Toraj začnite se takoj zdraviti. Da hitro ustavite kašelj jemajte.

SEVERA'S COUGH BALM

To prijetno in zanesljivo zdravilo prežene muèni kašelj hitro. Deluje direktno na vzrok kašelja, pospešuje izloèevanje in uteti razdroženje. Cena 25c in 50c.

Severa's Cold and Grip Tablets vam bodo preprečile prehlad.

Moreto se izmenjuje prehlad tako. Moreto ustavite kašelj, popraviti izloèevanje in o-krepiti sistem, tako uporabite Severa's Antisepsol. Odstrani razdroženje in prepreči infekcijo. Cena 25c in 50c.

ZAHTEVAJTE NAJPREJ PRI LEKARNARJU

W. F. Severa Co. Cedar Rapids, Ia.

SEVEROVA DOMAÇA ZDRAVILA

Peter Zgaga

V listih čitam naslednje poroèilo:

Simon Singer, ki je star 75 let ter je bil že trikrat poroèen, je izjavil, da se bo dne 15. februarja še enkrat poroèil in sicer z 72. letno Mrs. Fannie Ehrenfield. Tudi Mrs. Ehrenfield je bila že trikrat poroèena.

Časnikarskim poroèevalcem je rekel: — Zakon èloveka popoloma pomlaði. Ker nameravam doèakati starost sto desetih let, bom preživel ta leta v miru in zado-voljstvu.

*

To poroèilo je Matiji najbotjši dokaz, da je še vedno èas in da ni treba obupavati.

*

Slišal sem rojaka, ki se je pri- togoval.

Ce pride ob dveh ali treh po- noèi moèo natrkan domov, sedi moja žena pri mizi in èuje. Nato trajata zmerjanje in krog ponav- dadi do jutra. Toda vèeraj zve- ter sem pa imel strašljivo smolo. Domov sem prišel ob podletve popolnoma trezen. Ona je pa spa- la in se prebudila vso noè.

*

V politiki je tako kot v naravi: najveèji biki najglaj-neje tuli.

*

Previdnost je lepa reè, toda ne- kateri niso previdni o pravem èasu. Prepozna previdnost ponavadi isto in ne zaleže.

Neki rojaki je prinesel domov ratno vino. Ker je stanoval v petem nadstropju je spravil vino v klet, ter zaèel z dvorišča klienti svojo ženo: — Hej, stara, vina sem ti prinesel. Ker je klet zaprta, sem kar za vrata postavil!

Ko je pristopal v svoje stanovanje, ga je žena oznerjala: — Kaj se dereš na dvorišču? Vsi ljude, kolikor jih je v hiši, so slušali, da si vino prinesel. Niè ednega bi ne bilo, če ti ga kdo ukra- de.

— Saj imaš res prav. — pravi rojak in gre pogledat.

Čez par minut se vrne in sicer do pristih, sklene se k ženi ter ji tihlo na uho zaèepce:

— Stara, vino so mi ukrali.

*

Znani ameriški suhaè Pussyfoot Johnson se vraèa v Ameriko.

V Evropi se je mudil šest mesecov ter je imel predavanja po raznih mestih.

Branislav Nušič:

OBČINSKO DETE.

ROMAN DOJENČKA

(Nadaljevanje.)

Gospod Sima se ni mogel sprizniti s to idejo. Na razne načine se je umikal, dokler se ni umaknil in odbil predloga svoje žene, ki ga nikakor ni mogel osvojiti. On, rodni oče, pa naj bo biter lastnemu otroku! In Elza, ki je veljala doslej za njegovo bivšo ljubimko, naj mu bo kuma Elza! Ne, tega ni smel sprejeti! In potem bi bil to tudi greh! In njemu se odpre pred očmi knjiga in zadne čitati cel roman. Spomni se, da je čital nekaj tak roman, kako so Turki odvedli v sužnost dečka, pa ko se je vrnil, je vzel za ženo svojo rodno sestro, ker se nista poznala. Ju zazdel se mu je njevog slučaj čisto podoben temu romanu. Oče, postani biter lastnemu otroku!

Ali vendar je bilo treba otroka krstiti — ker brez krsta vendar ne more v svet.

In tudi to se je uredilo. Ali bi bilo mogoče najti primernejšega hotra od učitelja muzike, ker se je že poprej vežhal nositi Nedeljkovič?

In če so našli siromašno žensko, ki bo sprejela otroka začasno, so počeli grčinega Nedeljkoviča z učiteljem muzike v cerkev, da se krsti, in gospa Bosiljka mu je izbrala za spomin moževna ime — Sima.

In tako je bil rejenček v tretje krščen, menda zato, ker "trikrat Bog pomaga".

PETINDVAJSETO POGLAVJE.
ki ga bodo čitatelji toliko prej prebrali, ker je zadnje, in ker se v tem ustavnovit "Društvo za najdenčke", da bi rejenček bil v prihodnjem brez skrbi. Za čitatelje je to poglavje važno tudi zato, ker na koncu pisatelj obeta, da bo napisal še en roman.

Ker je to zadnje poglavje romana, ki bi se moral po pravilih, po katerih se pišejo romani, "njih dvoje" vzet. E, ali katera dva naj na koncu poročim, ko se je pa tako uravnalo vsled raznih dogodkov, da je nemogoče zadovoljiti to tako važno pravilo za pisanje romanov.

Nikakor ne morem tako uravnavati, da bi se vzel Anka in pop Pero, najprej zato ne, ker se še dandasne ne ve, kje je Anka, a drugič zato ne, ker je Pero pop in ima živo ženo. Ne moreta se vzeti niti poštej Rista in gospa Lenka Petrovič, ker ima tudi gospa Lenka živega moža. Ne moreta se vzeti tudi bogoslovec Toma, človek tako močnih čustev, in Ognjenia Marija, ker je Toma opustil igraško kariero in končuje četrti razred bogoslovja in čaka na dobro službo. Ne moreta se vzeti niti Elza, hčerka likarice Julijane in njen ljubimec iz ognjeganske čete, ali morda bandist iz sedmoga poštpotnika, ker se je vsled znane dogodka, ki si ga je gospod Sima zamisli v svoji domišljiji, ta ljubezen končata s tem, da je Elza dobila pest v ledja. Ne moreta se vzeti niti učitelj muzike in hčerka krojača Jove, ker je to ljubezen raztrgjal oni tako usodni listek.

In potem — kdo se more vzeti na koncu tega poglavja? Nihče, nihče! Tudi pice zelo občaljuje, da ne more ustreži v tem poglavju svojim dragim čitateljem.

Preostaja mu torej edino, da rejenčekovo usodo zaključi svoj roman. To to budi tudi storl!

Ket vemo, se imenuje zdaj rejenček z lepim imenom Sima in se nahaja pri neki siromašni ženski v poselstvu gospoda Sime Nedeljkoviča. Vsak dan običa malega Sima gospod Nedeljkovič, ki tudi plačanje zanj, običa ga njevog biter, učitelj muzike, a gospa Bosiljka mu vsak dan pošlje pišček.

Tako je minil po krstu teden, dva tedna, kar je bilo kot neki odmor po onih burjah v duši gospoda Sime Nedeljkoviča. A ko je minil tudi tretji teden, začen gospod Sima iznova premisljeva-

ALI JU POZNATE

To sta Theodore Roosevelt in njegov brat Kermit, ki raziskujeta doslej nepoznane pokrajine v Tibetu. Pustila sta si rasti brade in sta tudi oblečena tako kot zahtevajo razmere.

plemenite ideje, ker mi vsi smo v resnici poklicani, da skrbimo za to in zapuščenem deco.

Prišlo je še mnogo uglednih ljudi, ki se malone vsi takoj izjavili, da se strinjajo z idejo, a g. Sama je zopet vsakemu povedal, da je to ideja njegove žene.

Nazadnje, ko so bili zbrani vsi pozvani g. Sama in začne svoj govor, ki ga je ves prvi teden pisal, a ves drugi teden popravljal. Učitelj muzike je znal ta govor na pamet in je prekinil g. Sama dvakrat z vzklikom: — Tako je, tako je!

V drugi polovici svojega govora je g. Sama natančno očertal slučaj, ki se je njemu pripletil. Pred svojimi vrti je našel dete, lepo, zdravo, rdeče, in ko je dete tako lepo združeno in rdeče, zankaj bi se z njim pogabil ugleden državljan? Ako pa se to dete izroči občini in ga izroči kaki ženski, kaj bo iz nje? Ne bo dobil nikake primernega vzojga in ne bo potem takem državljan, a vendar je od dne do dne večje pomanjkanje dobrih državljanov, tako da bi moral to skrbeti in rdeče, zankaj bi se z njim pogabil ugleden državljan?

Ako pa se to dete izroči občini in ga izroči kaki ženski, kaj bo iz nje? Ne bo dobil nikake primernega vzojga in ne bo potem takem državljan, a vendar je od dne do dne večje pomanjkanje dobrih državljanov, tako da bi moral to skrbeti in rdeče, zankaj bi se z njim pogabil ugleden državljan?

Majorja so prenesli v cestnijsko bolnico, kjer je podlegel težki posodbi. Orožniki so napadale povilovi in izročili sodišču.

Statistika samomorov v Zagrebu.

Lančko leto je izvršilo v Zagrebu samomor 35 oseb. Od teh je bilo pa 23 moških, 12 pa žensk.

Ko kaže statistika, se v Zagrebu moški večinoma obežajo, streljajo in skačejo v Savo; ženske pa se večinoma zastrupijo (najbolj prijavljeno sredstvo jim je lizol). Od trinajstih moških se jih je devet ustrelilo, šest obesilo, pet jih je skočilo v Savo, eden se je vrgel pod vlak, eden si je prerezel dve, dve pa stekločeli skozi okno.

Nato je vzel besedo prečastni gospod arhimandrit Grigorije in je govoril o deci s cerkvenega stolnega.

V glavnem je hotel v svojem govoru poučariti misel, da imajo otroci pravico do ljubezni svojih roditeljev, in da so tudi takšni otroci, ki smo jim vsi roditelji, da imajo ti pravico do ljubezni nas vseh.

Po tem je vstal tudi profesor matematike in je zelo lepo in poteno dokazoval, kako nastanejo otroci, kar je g. Sama Nedeljkovič v uprav skrbel, kaj bi se more storiti za najdenčke, no, zdaj sem opustil to misel, odkar sem postara. Hvala in čast van!

To je ideja moje žene, — dodala skromno gospod Nedeljkovič, — zahvaljujoč se prečastnemu načrtitki.

Prišel je tudi gospod Stanoje Lekič, profesor matematike, ki je znan po slabosti, da ima rad, če ga izvolijo v kak odbor. On je odbornik Kinjičnega društva, Oplenjevalnega društva, Jezdnega kluba, Meščanske kazine, Pevskega društva in je tudi že poskušal, da kandidira za odbornika ženskega društva in edino vsled svojega spola ni uspel.

Prišel je gospod Srečko Ostojič, okrožni načelnik v penziji, ki je takoj izjavil, da se o teh stvarih je na najdenčke, nič ne razume, ali gospod Sama mu pojasi, da so njega zato povabili, ker je njezina svakanica babica.

Prišel je gospod Sava Jankovič, človek, ki se povsod ponuja in vzprejema za blagajnika vsakega društva, ker smatra, da se da članarino prav lepo živeti.

Prišel je tudi gospod Paja Stanovič, zelo plemenit človek, a katerem se govor, da je vse svoje imetje zapustil v dobrodelne namene, čeprav njevova strinja, gospa Marija, trdi, da je prepisal vse na svojo ženo.

Prišel je gospod Raja Radovljčič, ki je imel jado razvita rodiljska čustva, da si ne nikoli v življenju ženil. — Prišel je g. Tomo Petrovič, trgovec, ki se je v "Srbških Novinah" odrekel svojih sinov, a je takoj pri vstopu se gel v roke g. Sama Nedeljkoviču in pristavil: — Zelo vesel sem t-

(Konec prihodnjic.)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRAŽAH.

TOVARIŠ MORILCA HAARMANA

V Hannoveru se je začel te dni proces proti Hansu Gransu, ki je obtožen, da je pomagal znanemu vampirju Haarmannu pri njegovih krvavih zločetih. Zgodovina Haarmannovih zločinov je znana: od leta 1918 do leta 1924 je nestalo v Hannoveru več mladih ljudi, o katerih ni bilo mogoče doognati, kam so izginili. Leta 1924 se je našlo par otroških glav. Med prebivalstvom je nastala velika panika, kajti vsa znamenja so kazala na pverzne umore, katerje je izvršil, kakor se je pozneje izkazalo, 42letni trgovec z obleko in policijski agent Fritz Haarmann, človek, ki je bil splošno znani po svojih abnormalnih nagnežnjih.

Dasi se je nabiralo gradivo proti Haarmannu že pet let, je imela policija vendar velikanske težave, predno se ji je posrečilo dozakati Haarmannovo krvido. Slednjici so prišli na dan tehtnih dokazov, spričo katerih ni mogel več tajiti svojih zločinov. Stevilke, ki so se pri tem pokazale, so bile zaravnost grozne. Haarmannov žrtev je bilo toliko, da morilec ni vedel povedati njihovega števila. Ponudil je deklino 300 dinarjev mesence plače, s čemur je bila zadovoljna. Nato sta oba odšla iz posredovalnice. Neznanec je peljal neizkušeno deklevo v Tuškanec ter jo tamkaj posilil. Potnočne je nato pobegnil. Deklevo je zadevo prijavila policiji, ki je pohotneža izsledila in izročila sodišču.

Razbojniki ubili majorja-invalide.

V noči od 7. na 8. jan. so na ecisti pri Crnojevici v bližini Cetinje pričakujajo, da pridejo še ostali. Zastonj se je pri vsakem šumu ozir in pogledal na vrata, zastonj je tudi učitelj muzike dva ali trikrat šel celo na ulico in gledal na levo in desno, ali kdo ne pribaja: — Pustite male k meni!

Ko se je približal dan zborovanja, je krenil gospod Nedeljkovič, ker je bil mlajši, sem tudi sam pogosto premisljeval in uprav skrbel, kaj bi se v

zborovanju načrtoval, da je bilo zloravnati, a na prvem mestu, a potem vsak drug otrok, ki bi se našel bodisi pred njegovimi vratimi ali kje drugje. Svoj lepi govor je končal g. Sama s temi besedami:

— V to nas pozivljajo naša človeška častva, k temu nas navaja naš veliki učitelj, Bog in človek, velik mučenik, s temi znamenitimi besedami: — Pustite male k meni!

Učitelj muzike vzklikne prvi, a za njim ves ostali zbor: Tako je živio!

Nato je vzel besedo prečastni gospod arhimandrit Grigorije in je govoril o deci s cerkvenega stolnega.

V glavnem je hotel v svojem govoru poučariti misel, da imajo otroci pravico do ljubezni svojih roditeljev, in da so tudi takšni otroci, ki smo jim vsi roditelji, da imajo ti pravico do ljubezni nas vseh.

Po tem je vstal tudi profesor matematike in je zelo lepo in poteno dokazoval, kako nastanejo otroci, kar je g. Sama Nedeljkovič v uprav skrbel, kaj bi se more storiti za najdenčke, no, zdaj sem opustil to misel, odkar sem postara. Hvala in čast van!

To je ideja moje žene, — dodala skromno gospod Nedeljkovič, — zahvaljujoč se prečastnemu načrtitki.

Prišel je tudi gospod Stanoje Lekič, profesor matematike, ki je znan po slabosti, da ima rad, če ga izvolijo v kak odbor. On je odbornik Kinjičnega društva, Oplenjevalnega društva, Jezdnega kluba, Meščanske kazine, Pevskega društva in je tudi že poskušal, da kandidira za odbornika ženskega društva in edino vsled svojega spola ni uspel.

Prišel je gospod Srečko Ostojič, okrožni načelnik v penziji, ki je takoj izjavil, da se o teh stvarih je na najdenčke, nič ne razume, ali gospod Sama mu pojasi, da so njega zato povabili, ker je njezina svakanica babica.

Prišel je gospod Sava Jankovič, človek, ki se povsod ponuja in vzprejema za blagajnika vsakega društva, ker smatra, da se da članarino prav lepo živeti.

Prišel je tudi gospod Paja Stanovič, zelo plemenit človek, a katerem se govor, da je vse svoje imetje zapustil v dobrodelne namene, čeprav njevova strinja, gospa Marija, trdi, da je prepisal vse na svojo ženo.

Prišel je gospod Raja Radovljčič, ki je imel jado razvita rodiljska čustva, da si nikoli v življenju ženil. — Prišel je g. Tomo Petrovič, trgovec, ki se je v "Srbških Novinah" odrekel svojih sinov, a je takoj pri vstopu se gel v roke g. Sama Nedeljkoviču in pristavil: — Zelo vesel sem t-

(Konec prihodnjic.)

Popis prebivalstva v Sarajevo.

Sarajevska mestna občina je mesece novembra odredila štejite tankajšnjega prebivalstva. Popis, pri katerem je bilo zaposlenih 40 mestnih uslužencev, je bil te dni izveden.

Tako se je lepo in z uspehom končalo to zborovanje, in g. Sama je odšel vesel domov, da pove gospoj Bosiljki, kako se b njena ideja uresničila, in da j je enkrat prepriča, kako je to divna ideja.

Tako je bilo po krstu teden, dva tedna, kar je bilo kot neki odmor po onih burjah v duši gospoda Sime Nedeljkoviča. A ko je minil tudi tretji teden, začen gospod Sama iznova premisljeva-

ZIMSKI MANEVRI

V kratkem se bodo vršili veliki manevri v ozemlju Panonskega kanala. Manevrov se bosta udeležili armada in mornarica. Tudi najmočnejši zrakoplovi, kakor nega vidite na sliki, bodo stopili v akcijo.

Haarmannove izpovedi so bile zelo nenavadne in mož je obtožil Gransa sodelovanja pri moritvah samo radi tega, ker bi bil rad vidi, da bi šel tušiti mladenči z njim v grob. Sledko je Haarmann izprečil, da so bili nedolženi.

nih Američanov, Francov, Južnih Američanov, Belgijscev, Dancev in Škandinavev, Rusov in Poljakov ter Špancev. Čehoslovakin, Jugoslavovan in Madžarov je obiskalo Italijo 151.000.

Predivo iz stročja.

V Avstriji preizkušajo novo metodo, po kateri bi približno vlažno za prevoj iz fizičnega stročja. To vlažno daje baje skanino, ki je sicer obata in trda, pa zelo trpežna, prikladna za preproge, za tapetniške in sedarske izdelke.

Samomor premožnega muslimana.

V Rumu se je na tamkajšnjem pokopališču iz neznanih razlogov ustrelil Muhammed Bašagić, tajnik ministristva za agrarno reformo. Pognal si je iz revolvera kroglo v glavo ter postal na mestu mrtev. Pojeknik je bil zelo premoržen človek, ki se imel obširna posestva v Hercegovini. Da univerzalnega dediča je določil svojega brata.

Prvi dan obravnavne proti Gransu je potekel normalno. Čitala se je obtožnica iz procesa proti Haarmannu iz pozneje Haarmannova izpoved, v kateri morilec izjavlja, da je Grans popolnoma ned

BELE ROŽE

ROMAN V DVEH DELIH.

Za "Glas Naroda" pripredil G. P.

14

(Nadaljevanje.)

Tukaj se nič ne krade, — je odvrnil grof Vrbski prijazno ter vzel Iris etui iz roke. — Portret? Najbrž, — je dostavil ter spravil etui v predal.

Izgleda kot slika cesarice Evgenije, — je pripomnila Sigrid. — Prav imaš, dete, oddaljena sličnost, — je rekel grof.

Le lasje se mi zde presvetl, — je nadaljevala Sigrid. — Zeli se mi, da se priljubo taki kot tvoji, Iris.

Da, Sigrid, a ti imaš skoro prav take lase kot Evgenija.

Zaboj je bil prazen, kajti kot zadnji kos je potegnila Iris iz njega dobro povezano kaseto, katero je pričela skrbno razvijati. Bila je to dolga, ozka kaseto, z vloženim pokrovom, kot ga ima skrinjica, obita s črnim žametom, srebrnimi zaponami ter dvema ključavnica.

Te kasete nisem še nikdar videla pri tebi, papa, — je rekla Sigrid, ko je izročila grofu kaseto. — Črni žamet jo dela tako turbo.

Molče je položil grof kaseto v predal. Nato pa se je obrnil ter pogledal svojo hčerko.

Črna kaseto je lastnina Iris, — je rekel slovesno. — Zapužčina je, katero sem obljubil varovati, — dokler me ne bo več. Moja oporoka ti bo sporočila podrobnosti. Sigrid, ti mi jamic, da bo pršla kaseto v roke tvoje sestre.

Molče je podala mlada dekle svojemu očetu roko, a Iris je posvela glavo ter sedela kot okamenela.

Na srečo je nekdo potkal. Bil je Ubaldo, ki je poklical Sigrid ven, v domačih zadevah.

Ko je Sigrid zapustila sobo, je stopil grof k svoji hčerki ter dvignil njen glavo.

Moje drago dete, — je rekel neizmerno ljubezljivo. — Saj ni treba takoj umreti, če govorimo slučajno o smrti.

Ne, papa, — je rekla pritajeno, skoro z naporom. — Ni to, da bi napela vse svoje sile, da ti ne napravim slovo prehudo. Cudno pa je, — ko sem imela preje kaseto v svojih rokah, — ne smejam se mi, papa, — me je obšla mrzlica, kot neizmerna groza in moji udje so postali težki, tako težki . . .

Grof pa se ni smejal. Ljubezljivo je položil glavo hčerke, ki se je nastanila kot smrtno utrjenja manj. Tudi ni našel nikakih besed, da pojasni njene občutke ter jih zavrne.

Človek je pogosto podvržen občutkom, ki jih ni mogoče pojasniti, duševnim utisom, bi rekel, — je menil konečno, počasi in premisljeno. Ali se sedaj boljše počuti, žarek mojega življenja?

Da, hvala papa. Končano je, a mi leži še vedno v udih, kot mučen sen. Prosim te, ne povej Sigridi ničesar o tem. Zasmehovala bi me in tega bi ne prenesla, — privratak ne.

To bo ostalo med nama, — je odvrnil grof priprsto. — Kar pa bi ti rad povedal sedaj, naj ne izve noben tretji, niti Sigrid.

Stopil je k tajemu predalu ter vzel iz njega dobro zapečateno pismo.

Vzemi to, dete, in spravi dobro, neprečitano do moje smrti, — je rekel resno. — Ti sama mi jamic za to, da ne bo ta pečat zdobiljen. Za to ni treba nobene obljube, nobene prisege, ker ti zupam. Ali boš spravila pismo, dete?

Iris je ubogala ter spravila s tresočima se rokama pismo v žep svoje obleke. Njeni, od razburjenja bledi ustnici, nista izpregovorili nobene besedice, a njene oči so razodevale, česar niso mogla izpregovoriti ustnici, a grof je dobro razumel ta nemški jezik in v odgovor je poljubil bledo lice dekle.

Tukaj, — je nadaljeval ter vzel iz predala miniaturno sliko, — tukaj, ta slika naj bo tvoja, ker je te tako razveselila. To naj bo zatej zaklad, ker bi ne videl rad, da bi vedela Sigrid za to. Lahko bi jo žalilo, da si ti dobila sliko in ne ona. Mogče pa bi prišel čas, ko bi mislila o originalu te slike manj ljubezljivo kot pa ti s svojim gorkim srečem in raditega hočem podariti sliko tebi. To je slika moje nesrecne sestre.

Lahen krik se je izvil iz ustov Iris, skrik presenečenja.

Dobro, skrij to sliko, moja Iris, — kajti ta slika ni namenjena za oči ljudi. Nisem se pa mogel odločiti za to, da jo umičim, — je nadaljeval grof. — Težko je odločiti, če je bilo to prav ali ne. Sedaj pa pojdi v svojo sobo, dete moje, kajti ura osamelosti ti bo koristila. Ni ti treba govoriti, kajti vajen sem čitat v tvojem čistem srnu kot v knjigi. Med nama ni treba nikakih besed.

In Iris je odsila. Kot ptička je prihitela pred par urami navzlor po stopnjicah, a počasi je šla po stopnjicah navzgor. V svoji spalni sobi se je zaklenila ter zaprla tudi vrata, vodeča v sobo Sigrid, kajti zdaleč se ji je, da čuje njene korake. Nato je odprla močno skrinjico iz hrastovega lesa, katero je je dal oče v namenu, da spravi vajo svoje dragocenosti. Skrinjica Iris pa je imela dvojno dno s skrivenim predalom in v ta predal je spravila pismo, ki ji ga je dale. Nato pa je vzela iz žepa beli etui ter pričela opazovati svoj zaklad, obraz ženske z belim venecem rož. Kljub vsej ljubnosti izraza pa se je že dejala, da ima slika sedaj krog ust trpko potezo, potezo, ki jo je živahn spominjala na Sigrid. Tedaj pa se je zgodilo nekaj čudnega, — navdala jo je ista nepopisna groza kot spodaj, v sobi grofa in zdaleč se ji je, da so njeni udje težki kot svinec. Čutila je, da ne more še nadalje opazovati slike, kajti sinje oči na slonovi kosti so jo hipnotizirale. — Na njene možgane je legla kot gosta siva meglja, entila je, da ji pešajo moči in etui je padel iz njenih treščih se rok.

To je jo predramilo. Globoko je vzdihnila, kot človek, ki se prebudi iz hipnotičnega spanja. Polagoma je zbrala svoje misli ter si namakala čelo s kolinsko vodo, dokler se ji niso pripelje vratiti misli. K temu ji je najbolj še pripomogel etui, ki je še vedno ležal na tleh. Preproga, ki je tukaj pokrivala tla iz mramorja, ni bila takoj debele kot spodaj, in padeje je bil vsed tega trsi. Na srečo pa ni bila slika poškodovana, pač pa se je omajal okvir slike in Iris je v svoje veliko presenečenje spoznala, da se je nahajala za sliko ženske se druga, — slika nekega moškega, v črni sukni ter z belo ovratnico. To je bila interesantna glava z melanolikičnim izrazom, ki je bil pač posledica tega, da so bile obrvi zraščene skupaj, kar je dalo očem ototen izraz. Usta so mogče izdajala pomanjkanje energije, a so bila lepo oblikovana.

Na kratko rečeno, je bila to slika aristokrata, polna odličnega miru in dobrotljivosti, tako da se Iris ni mogla negledati te slike. In zopet se je zgodilo nekaj čudnega, moralna je jokati, jokati, ne da bi bila zadevka. Te sole pa so omehčale okorelost, ki je še vedno držala mlado dekle v svojih sponah in entila je, da je zopet ta, kot je bila nekoč.

Zaprta je etui v skrivni predal svoje skrinjice, koje ključ je.

MRS. WILSON NA POTI IZ SENATA

HENRY MILLER, WASH. D. C.

Slika nam kaže Mrs. Woodrow Wilson, ki je s svojo prijateljico Mrs. J. Borden Harrimann poslušala v ameriškem senatu debato glede vstopa Združenih držav v svetovno razsodišče.

Vedno nosila pri sebi, nakar se je oblekla. Pri tem se je polagoma vrnili bliski v njene oči in barva na njeno mično lice. Ravno je končala svojo toaletto, ko je nekdo skrbno potrkal na vrata.

— Iris, — je rekla Sigrid zahaj. — Iris, obisk je spodaj.

— Kdo?

— Čavaliere Spini in Boris Krištoforovič.

— Oprosti me, Sigrid. Nisem še gotova. — Ali hočeš?

— Zelo rada, — se je glasil odgovor. — Po kratkem odmoru se je zopet glasilo od zunaj: — Tudi knez Višegradskega je tukaj.

Nekaj časa je ostalo znotraj tih, nakar se je glasilo nekoliko negotovo:

— Prosim te, pojdi naprej. Papa je gotovo sprejel gospode?

Tako pridem za teboj . . .

Zunaj pred vratmi pa se je Sigrid oprijemala kljuke, kot da bi morala brez te opore pasti na tla.

(Dalje prihodnji.)

Bruno Cora:

Da ne bi umrla.

Giorgio, devetintrideset let, rala zajeti še več nego polovico Viktorija, šestintrideset. Dvanajst letnega telesa. Trpi. In strahovit žalostno je gledati, kako se v onih geometrijskih, želatinastih očeh pojavlja izraz bolečine in volje, v kateri je nekaj človeškega.

Tugo, ki ju navdaja zaradi ločitve, prevladuje radosť, da sta se končno osvobodila. Ostalo je samo, da dovršita še nekaterale malenkostne posle (kakor n. pr. da izroči drug drugemu razne stvari in se sporazumeta o krajju, na katere bosta hodila, da se ne bi srčevala), posle torej, ki jih nista hoteli poveriti ne odvetnikom, ne prijateljem. Zategadelj sta se domnila, da se sestaneta na samem, zadnjikrat, danes ob štirih, v neki sobi hotela Imperiala.

Giorgio pravi:

— Poglej, Viktorija, noče umriti.

* * *

Kakor oder v gledališču, ki se zmrzne in se nato ves na novo spremanj razsvetli, tako sta se njiju duši spremeni in odkrili, da ju je prevzela in prevladala vrtoglavica.

Sklonjena sta nad visoko stekleno posodo, ki se bo skoro izpremlnila v mali grob. Kmalu bo večer. Mrzla zimska noč se že prelivava v črni meleglasti potokih sivo reko dnevnih svetlobe. Ko se tušintam spogledata, se vidita kakor razblinjena v temi. Zdi se jima, kakor da se vse ono, kar ostaja, somraca - svetlega v sobi, ki jo uporno osvaja mrak, nabira v globini muranske posode, v kateri ugaša redča pega umirajoče ribe, ki se ziblje kakor plamenček dogovarja joče sveče.

Pozornost steklene posode, v kateri se bori to odvisno življenje, se potezi razširi, obsijana z žarki, ki se zlivajo s trenetanjem teh dveh duš.

Da, tudi v njih dveh, poleg vsega, poleg nezvestobe in žalitve, poleg muk in laži je nekaj rdečega, nekaj, kar noče umrati in kar se giblje, upirajoč se brezobličnemu in gnusnemu tvoru zle usode.

Onadva govorita samo o tej bolni rabi: in čutita, kako se načasno te besede na njiju trpljenje in muke.

— Kako mora trpeti!

— Človek ne bi verjal, da more živeti v takšnem stanju!

— Morda je dobila rano od kakega udarca.

— Da, in potem se je morda ozkušila v nečisti vodi.

Tudi med njima dvema se je pojavila rana, ki je mogla zarasti, Ta živa rana, ki jo muči, je morda na nastopilo nevarno okuženje.

Okuženje lažnega ponosa in želje po osveti.

— Moj Bog, poglej, Giorgio, že se ne giblje več . . . konec bo, konec . . .

Videti je bilo, da hoče obstati, da je premagana. Ne, zopet se je začela gibati, z vidno ljubezljivo do življenja, ki zaslubi, da se mi posveti cela himna. Videti je, da so to poslednji trenotki. Morda niti ne čuti več, da živi. Ali kljub temu se slepo upira smrti.

V tem, ki se vedno bolj zgoščuje, se gledata ti dva človeški bitiji. In prevzema ju čuden, hladen srd, v katerem je nakopičena vsa brezkrajna tragedija uničenja tragična elegija vseh končev.

Zadnji trepet trepalnic umirajočih. Zadnji požirek vina na zadnjem večerji. Zadnje zelenilo na zadnjem jesenskem listu. Ono zvodenje omahovanje na koncu glasbenega komada. Beseda "Konec" na zadnjih strani velikih poemov in ginstljivih malih povesti. Poslavljajte brez upanja na zopetno svetovanje. Odhod na zelo dolgo pot.

Ovetjanje vseh evetov. Smrt vseh življenj. Propast vseh civilizacij. Razpad vseh kraljestev. Končno uničenje vsega človeškega truda. Zadnji poljub strasti. Zadnji dotik dveh življenj. Zadnji okret v stekleni posodi, malega, izmučenega telesa, ki noče umrjeti.

Ne govorita več. Gledata. In se gledata drug drug.

Tema je zdaj popolna. Primeta se za roke in jih krekpo stisneta. In ko se mali, živi plamen premagani ustavi in vtone mrtve, se onadvaj, prevzeta na novo od srda, objemata, ali ne kakor dva človeka, ki se ljubita, ampak kakor dva atropljence, ki čutita, da ju hoče brezpolno. V krčevitem objemu si rečeta:

— Oh! Za božjo voljo, nikar me ne zapusti!

Pojdeva kamorkoli in ne počeveva nikomur ničesar. Odpotuje skupaj.

V prazni sobi, v kristalni posodi, je mrtva riba padla polagoma na dno, potem pa se je prav tako polagoma zopet dvignila, se ustavila na površini, vpognjena, skoro trioglat in koničasta, zamolko rumena v onem mraku, podobno svetli konici sulice, ki jo je zagnala nočna pošast in jo zapila v mrak.

Max Fleischer,

475 N. McNeile St., Memphis, Tenn.

KUPUJEM DOGE

bele hrastove franceske. Zanesljivim osebam dam kontrakt za dobre. Poročajte mi podrobnosti takoj v prvem pismu. Pišite v angleškem jeziku.

BLAZNIKOVIH PRATIK

nimamo več, zato jih ne naročajte. Mesto PRATIKE naročite Slovensko-Ameriški Koledar za leto 1926.

"GLAS NARODA",

82 Cortland St., New York City.

Rada bi izvedela kje se nahaja rojak.

LEPA PRILIKA ZA SLOVENKO, HRVATICO ALI SRBKIJO!

Vlovec z dvema otrokoma, 9 in 11 let starca, išče gospodinjo v starosti od 30-40 let; sprva za plačilo, in potem ak bo bude voljna poročiti se z menoj. Lastju hišu in zemljišče ter imam stalno in dobro službo, zato je bodočnost zagotovljena. Jaz sem Srbohrvat Teško Vanič, pošta Dvor-Podovi.

Ponudbe naj se pošljajo na:

Mike Wanich,

Box 52, Cabin Creek Jct., W. Va.

POZOR ROJAKI!

Naš potovni zastopnik Mr.